

Paládi-Kovács, Ádám:

Sumptuous atmosphere

Citation: Metszet, Vol 13, No 3 (2022), pp 54-59,

[https://doi.org/10.33268/](https://doi.org/10.33268/Met.2022.3.7)

[Met.2022.3.7](https://doi.org/10.33268/Met.2022.3.7)

Received: 31 March 2022

Accepted: 23 May 2022

Published: 30 June 2022

AUREA HOTEL, BUDAPEST, HUNGARY

ARCHITECT: ÁDÁM

SYLVESTER

Taking a building that was overrun by the apparatus of the former communist regime and returning it to its former splendour is no mean feat. Political systems can, and do have an impact on architectural history, so starting afresh needs a considerable level of dedication. Modernization is also required to meet expected standards of luxury.

01

PAZAR

ATMOSZFÉRA

ÁUREA ANA PALACE HOTEL | BUDAPEST

A parlament közelében az Akadémia utca 15-17. szám alatti Áurea Ana Palace Hotel épületei jelentős felújításon mentek keresztül. Az épület a műemléki rekonstrukciónak köszönhetően tovább őrzi eredeti korszakának építészeti pompáját és szellemiségét. A helyszíni bejárásom gyermekkorom emlékei jutottak eszembe, hiszen ezen épületek tözsomszédságában nőttem fel, ezernyi emlék köt a környékhez és az itt lévő házakhoz. Kisiskolás koromban, napjában legalább kétszer elsétáltam az épületek mellett iskolába jövet, s menet. Az Akadémia utca 17. szám előtt mindig fegyveres őr posztolt, ami egy kisfiú számára különösen érdekessé tette a házat. Emlékezetemben megjelentek az épületekről őrzött képek, melyekben szürke térfalakként álltak az utcában, vakolati tagozataik néhol omladoztak, olykor felállványozták, valamit csináltak, de akkor is csak szürkék maradtak. A rendszerváltozás előtti korszak '70-es éveiben járunk, amikor az épületben a pártállam hatalmi gépezete - a katonai elhárítás, a BM III/V. csoportfőnöksége [1] - működött, bár erről mit sem tudtam akkor.

01

- 01 A felújított épület az Akadémia és a Zoltán utca felől
02 A korinthuszi oszlopok tartotta timpanon a főbejárat felett

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Sylvester Ádám

FOTÓ | PHOTO
Jaksa Bálint

SZERZŐ | AUTHOR
Paládi-Kovács Ádám

—A II. világháború után a Rákosi-rendszer korifeusai nézték ki maguknak a házat, pártközpontnak foglalta le az épületet. Előbb a Magyar Kommunista Párt, majd a Magyar Dolgozók Pártja székháza lett, ahol az első emeleti sarokszobájában az akkori rendszer névadója, Rákosi Mátyás dolgozott. [2] Az egypártrendszer kiépülésével a környékre költöztek a különböző fegyveres szervezetek, illetve a Magyar Dolgozók Pártjához tartozó hivatalok, az Akadémia utca 19.-ben a testőrség tagjait helyezték el. A kor biztonsági főbiájára jellemző, hogy az épületek utcára nyíló ablakait tilos volt kinyitni, csak a hátsó udvar felé lehetett szellőztetni.

—A pártállam korában az épületet védhetőségi szempontok szerint építették át. Díszeit fölösleges cícomának tartották, e mentalitásnak sok gyönyörű részlet esett áldozatul, és a bejárati hármaskapuzat is ekkor redukálódott egy bejáratra. Az udvart beépítették, vetítésre alkalmas gyűléstermet alakítottak ki, míg a gyönyörű báltermet – talán szerencséjére is – nem használták. Az épület felújításának egyik tervezője, Sylvester Ádám megfogalmazásában: a kommunista szektás puritán örömtelenség nem tudott mit kezdeni az épület pazar atmoszférájával.

—A szocializmus utolsó évtizedeiben a Magyar Televízió és az SZKI (Számítástechnikai Koordinációs Intézet) osztozott az épületen, utóbbi egyben a számítógépes fejlesztés hazai központja volt.

03

- 03 Sisiről elnevezett bálterem aprólékosan díszített kazettás mennyezete
- 04 Az összeépített épületpár metszete
- 05 Alaprajzok

A rendszerváltozás után először az UniCredit Bank vette meg, 1995-ben felújította és a tűzfalak áttörésével összekötötte a két házat. A jelenlegi tulajdonos, a HOTUSA SA 2005-ben vásárolta meg az épületpárt, és a barcelonai Capella Garcia Arquitectura tervezőirodát bízta meg a felújítással. A tervezési munkához – amelyben a spanyol iroda a belsőépítészet tervezését adta – magyar partnert keresett és talált a TÉR 4 Építész iroda építészei, prof. Sylvester Ádám DLA és Nagy Márton személyében. A tervezés ugyan 2007-ben elindult, de a gazdasági válság miatt többször leállt. Az épület felújítása végül 2018-ban kezdődhetett el, melyet a Market Zrt. közel négy éven keresztül végzett. Így a szálloda megújult pompájában 2021 őszén nyithatta meg kapuit. [3]

—A tervezők a sokszor átalakított, leromlott állapotú műemlék eredeti értékeinek megmentését és lehetőség szerint azok megvalósítható pótlását tartották kötelességüknek, visszanyúlva egészen az Osztrák–Magyar Monarchia koráig. Az eredeti terveket a Bécsi Levéltár őrizte meg, azok áttanulmányozásával kezdődhetett el a tervezés. Egy műemléki épület felújítása során elsődleges a hozzá kapcsolódó történelmi kontextus megértése és a ház múltjának feldolgozása, hogy a jelenlegi

funkciók minél észszerűbb kapcsolódása jöhessen létre, mely így megőrizheti és továbbviheti az épület, illetve a régimúlt értékeit.

—A két épület építészetileg különböző stílusban és időszakban készült. A déli fekvésű Akadémia utca 15. szám alatti ház 1847-ben klasszicista stílusban épült. A földszint + kétemeletes, alápincézett épület belső udvaros, racionálisan szerkesztett, reprezentáció nélküli és stílustiszta. A fiatalabb, északi fekvésű Akadémia utca 17. már kifejezetten birodalmi reprezentációs igényre készült, historizáló építmény, amely az „Ausztiai Delegáció Székházának” épült 1895-ben. I. Ferenc József utasítására Alfred Foltz birodalmi mérnök tervezte az osztrák–magyar monarchia dualista berendezkedésnek [4] következtében létrehozott két közös, hadügyi és külügyi miniszteri hivatal számára. Az épület egyben biztosította a császárság magyarországi jelenlétét, ahol az uralkodói audienciák mellett hatalmas bálakat rendeztek a királyné tiszteletére, ami lehetőséget adott a magyar arisztokrácia informális fogadására is, elősegítve a két ország közötti kapcsolatok erősödését, melyre a Bach korszak beolvasztási törekvéseit követő kiegyezés [5] után nagy szüksége volt a monarchiának.

05

04

05

Akadémia utca 17.

Akadémia utca 15.

A		Irodák	H		Belső udvar
B		Bár	I		Gépkocsibejárat
C		Lobby	J		Doldozói bejárat
D		Recepció			
E		Előadóterem			
F		Főbejárat			
G		Hotelszoba			

Az épület külső-belső koherens rendjével, letisztultságával teremti meg az építészeti minőséget és értéket

—A bejárat mögött nagy belmagasságú áoszlopos tér köszönti az épületbe lépőt, innen széles lépcsősor vezet fel a hotel recepciójához. Az eredeti négyoszlopos, gerendázatos mennyezetű, kilencosztatú, pompás foyer, mely a hintókat fogadta annak idején, az elmúlt korok átépítésének következtében már nem volt visszaállítható, de így is impozáns a térélmény, amely csak fokozódik, amikor a recepció terébe érve feltárul

az igazi fogadóter, az első emeleti bálteremhez és a szobákhoz felvezető hatalmas kétkarú lépcsősorral. Az épület megőrzésének egyik legjobb módja a szállodai funkció szerinti hasznosítás volt, ahol a két szint magas, az épület szívének tekinthető, gazdagon díszített karzatos bálterem – nem elveszítve eredeti funkcióját sem – étteremként működhet tovább. A homlokzaton a rusztikus lábazat fölött megjelenő grandiózus és

06

07

06

méltóságteljes korinthuszi oszlopok tartotta timpanonos gerendázat is kiemeli ezen tér jelentőségét. Az épület belső kialakítása egyszerre aprólékosan díszített, ugyanakkor visszafogott, az arany-fehér megjelenésnek köszönhetően letisztult rendet követ, méltó helyet biztosítva az ötcsillagos luxusszállodának.

—Az épületegyüttes öregebb, Akadémia utca 15. szám alatt található tagját is többször átépítették története során. Az 1920-as évek elejéig lakóházként működött, majd egy bank vette meg. Magasságát a '60-as években – mely nem éppen kifinomult építőiparáról volt híres – egy szint ráépítésével megemelték. Az ezzel egy időben történő „felújítás” inkább pusztította, mint megőrizte a klasszicista ház értékeit. A tervezőknek a minél korrektebb helyreállítás volt a céljuk, ahol a két épület szimbiózisában a hotelfunkció működését segíti, jórészt szállodai szobáknak helyet adva. A belső udvaros, racionálisan szerkesztett, reprezentáció nélküli, tisztán klasszicista rendet követő lakóháznak készült épület is erre a funkcióra predesztinálta.

—A tervezők egy luxusszálloda elengedhetetlen elemeit, a fitnessztermet, illetve a fürdőt medencékkel, szaunákkal, gőzkabinokkal a pincében helyezték el. Ezzel elérkeztünk a felújítás legkritikusabb pontjához. A múlt épületei esetében – ahol még a kályhafűtés volt a komfort – a jelenkor és a funkció olyan műszaki igényeket és követelményeket támaszt, amelyek sokszor szinte megoldhatatlan helyzeteket teremtenek. Szerencsére ezen akadályokat a tervezés sikerrel vette. Az épületben a munka megkezdésekor egy felvonó üzemelt, ma 6 db lift szolgálja ki a hotelt. A ház látványos terei nem viselik el a modern kor gépészetének nagyméretű csöveit és kürtőit, ezeket mindenhol rejtetten kellett elhelyezni,

02

gondoskodva arról, hogy az eshetőségekhez képest — a korábban érintett és visszavonhatatlan veszteségek ellenére is — felidézhetőek legyenek az épületek eredeti építészeti értékei. Jó példa erre a Sissiről elnevezett bálterem műemléki helyreállításakor a felette létesített szelőlőzőgépházban keletkező zaj és rezgés elleni védelmet szolgáló duplafödémes megoldás. Ide sorolható továbbá a recepció mellett az udvarban elhelyezkedő lobby, illetve bár kialakítása is, ahol a mennyezeti födémen félgömb alakú, filigrán, üvegezett felülvilágítót helyeztek el a tervezők, míg a fal mellett, az udvari födémet eldilatálva bevilágító sáv készült, ezáltal a '50-es évek átgondolatlan beépítésének eddig sötét terei is fényhez juthattak.

—A homlokzatok az eredeti tervek, régebbi fotók vagy annak híján stílusbeli analógiák általi pótlásokkal nyerték vissza hajdani fényüket. A császári palota valódi, de a sok átépítés során részlegesen megsemmisült harmas kapuzatát idézi a két szélső kapu béléstét takaró, a szálloda logójával díszített sötét színű üvegpajzs, míg a centrális tengelyben elhelyezkedő főkapuzat szolgálja a közlekedést.

—A bejárás során az első bevillanó érzés az öröm volt, ahogy az épület egyszerre felemelt és lenyűgözött. Ez a kezdeti szubjektív benyomás a látogatás alatt folyamatosan erősödött, míg a végére már azt is tudtam, miért. Sylvester Ádám és Nagy Márton munkájában, karöltve a spanyol belsőépítészekkel, olyan felújítás született, ahol az épület külső-belső koherens rendjével, letisztultságával teremti meg azt az építészeti minőséget és értéket, amelyhez elengedhetetlen volt a tervezők szakmai tudása és alázata.

03

04

07

08

- 06 Visszafogott, letisztult rendet követő felújított főlépcsőház
- 07 Étterem a bálteremben
- 08 A lobbyhoz tartozó bár

IRODALOM / REFERENCES

- [1] **Ehrenberger, Róbert:** „A BM III/V csoportfőnökség szervezettörténete 1962–1971 között”, *Betekintő*, 2017/3, pp 621–628.
- [2] **Ungváry, Krisztián - Tabajdi, Gábor:** *Budapest a diktatúrák árnyékában, Titkos helyszínek, szimbolikus terek és emlékhelyek a fővárosban*, Jaffa Kiadó, Budapest 2012.
- [3] Aurea Ana Palace Hotel in Budapest [honlap], hozzáférhető: <<https://www.aureaanapalacehotel.com/>> [utolsó belépés: 2022-04-30].
- [4] **Szente, Zoltán:** *Kormányzás a dualizmus korában*, Atlantisz Könyvkiadó, 2011.
- [5] „Gróf Andrássy Gyula és a Kiegyezés”, Magyar Nemzeti Digitális Archívum, hozzáférhető: <https://mandadb.hu/ciikk/802765/Grof_Andrassy_Gyula_es_a_Kiegyezes> [utolsó belépés: 2022-04-30].

ÉPÍTÉS: Prof. Sylvester Ádám DLA (Tér 4 Sylvester Kft.) | ÉPÍTÉS TERVEZŐK: Juli Capella, Miquel Garcia, Pamala Könsgen (Capella Garcia Arquitectura Barcelona), Sylvester Ádám DLA, Nagy Márton (Tér 4 Sylvester Kft.) | BELSŐÉPÍTÉS: Pamala Könsgen, Nagy Borbála (Capella Garcia Arquitectura Barcelona) | STATIKUS: Bartos András (Statplan Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉS: Porosz Géza (Porosz és fia Kft.), Varga Balázs (Mevaplan Kft.) | ÉPÜLETVILLAGOSSÁG: Nyári Iлона (Libellalux Kft.) | MŰEMLEKVÉDELEM: Tahi Tóth Iлона | GENERÁLKIVITELEZÉS: Market Építő Zrt.